

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ  
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น  
THE RELATIONSHIP BETWEEN STRATEGIC LEADERSHIP OF  
SCHOOL ADMINISTRATORS AND EFFECTIVENESS  
OF SCHOOLS UNDER KHON KAEN  
VOCATIONAL EDUCATION

<sup>1</sup>วรรณธิดา วรสุทธิพงษ์, <sup>2</sup>วานิช ประเสริฐพร

<sup>1</sup>Wonthida Worasutthipong, <sup>2</sup>Vanich Prasertphorn

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศไทย

Northeastern University, Thailand.

<sup>1</sup>Wonthida57@gmail.com, <sup>2</sup>vanich.pra.@neu.ac.th

Received July 12, 2021; Revised October 9, 2021; Accepted November 20, 2022

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวนทั้งสิ้น 263 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.93 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี

<sup>1</sup> นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<sup>2</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการมีวิธีคิดเชิงปฏิกิริยา รองลงมาคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การกำหนดทิศทางขององค์กร และด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา รองลงมาคือด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ส่วนด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทุกด้านสอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกเมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือด้านการมีวิธีคิดเชิงปฏิกิริยากับด้านความสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กรกับด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านการกำหนดทิศทางขององค์กรกับด้านความสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสัมพันธ์กันรองลงมา ส่วนคู่ที่มีค่าน้อยสุดคือ ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยากับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

**คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, อาชีวศึกษา

## Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of strategic leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Khon Kaen Vocational Education and 2) to study the relationship between strategic leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Khon Kaen Vocational Education. The sample group used in this study included school administrators and teachers under Khon Kaen Vocational Education with the total number of 263 people. The instrument used consisted of 5-level rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.93. The statistics used comprised percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient. The study results were found that: 1) Strategic leadership of school administrators under Khon Kaen Vocational Education, in overall and each aspect, was rated at a high level, the aspect with the highest average was revolutionary thinking, followed by vision, the aspect with the least practical level was organization's direction establishing, and the effectiveness of schools under Khon Kaen Vocational Education, in overall and each aspect, was rated at a high level, the aspect with the

highest average was problem solving ability in schools, followed by learning achievement, student developing ability to have a positive attitude, the aspect with the least practical level was school adjusting and developing ability. 2) The relationship between the strategic leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Khon Kaen Vocational Education, in all aspects, was positive rearranging from the most to the least as follows: revolutionary thinking, , student developing ability to have a positive attitude, followed by organization's direction establishing and learning achievement and organization's direction establishing and student developing ability to have a positive attitude, the least aspect of relationship was revolutionary thinking and problem solving ability within the school with statistical significance at .01 level.

**Keywords :** Strategic Leadership of Administrators, Effectiveness of Schools, Vocational Education

## บทนำ

ผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) คือผู้นำที่มีทักษะหลายอย่างอยู่ในตัว ทั้งความสามารถ มุมมอง ความคิดและพฤติกรรมที่ผสมผสานทั้งเหตุผลวาทจินตนาการ สามารถสร้างความสำเร็จให้เกิดกับองค์กรในแบบต่างๆ และบริหารจัดการทั้งผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงผู้บริหารระดับสูงในองค์กรและผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เก่งมาก ๆ นั้นจะสามารถปรับเปลี่ยนสถานการณ์ที่เลวร้ายหลายอย่างให้กลับมาดีได้อีกครั้งและยังสามารถเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ให้กลายเป็นกลวิธีได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย (ปรีดี นุกุลสมปรารถนา ,2564) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเกิดจากความสามารถในการดำเนินงานใดๆ หรือ ปฏิบัติกิจกรรมใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จทำให้บังเกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของโรงเรียน โดยที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนและรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน (นันทน์ ภัส สุธิการ,2562) ทั้งยังเป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการทำงานของผู้บริหารสามารถดำเนินงานจนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณ สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพประกอบไปด้วย ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา(มูทิตา ชมชื่น, 2561) สอดคล้องกับแนวคิดของ มอท์ (Mott) ได้กล่าวถึง

การประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาในองค์ประกอบ 4 ด้านดังนี้ 1) ผลการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ 2) ผลการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก 3) ผลในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาและ 4) ผลในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Mott cited in Hoy Miskel, 1991)

จากสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2564 พบว่าที่ผ่านมาการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมยังขาดเอกภาพในการบริหารงานทางด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางการขององค์การและด้านการวิเคระห์เชิงปฏิบัติ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนและเป็นไปได้ และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานและรับฟังความคิดเห็นจากคณะครูและบุคลากรผู้ร่วมงานในการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะส่งผลให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นและระดับประเทศ จะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาให้สูงมากยิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

## วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 12 แห่ง ในปีการศึกษา 2564 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน ครูผู้สอนจำนวน 714 คน รวมทั้งสิ้น 764 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 12 แห่ง ปีการศึกษา 2564 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรทาโรยามเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 17 คน ครูผู้สอน จำนวน 246 คน รวมเป็น 263 คน

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มี 3 ตอน คือ

**ตอนที่ 1** แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่

**ตอนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆมากำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร 4) ด้านการมีวิสัยคิดเชิงปฏิกิริยา

**ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ด้านความสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

## 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D)

3.3 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient)

## ผลการวิจัย

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือการมีวิธีคิดเชิงปฏิบัติ รองลงมา คือการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การกำหนดทิศทางขององค์กร

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถ ในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ส่วนด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทุกด้านสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกเมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือด้านการมีวิธีคิดเชิงปฏิบัติกับด้านความสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กรกับด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านการกำหนดทิศทางขององค์กรกับด้านความสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสัมพันธ์กันรองลงมา ส่วนคู่ที่มี ค่าต่ำสุดคือ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติกับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

## อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะและพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยด้านการมีวิธีคิดเชิงปฏิบัติ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆมากำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความคิดเชิงปฏิบัติในการบริหารงานด้วย

ความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ทรัพยากรในและนอกสถานศึกษาอย่างจำกัด คุ่มค่านำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีความสามารถมีความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง ตัดสินใจเก่ง พร้อมทั้งมีบทบาทในการบริหารต้องเก่งทั้งงานและเก่งทั้งคน มีการวางแผนกำหนดทิศทางด้วยวิธีการหลากหลายจะสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกคนในองค์กรได้ สร้างขวัญกำลังใจและสร้างความศรัทธาให้กับลูกน้อง ที่สำคัญจะเป็นผู้นำต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ดังนั้นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะนำพาองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายต้องแสดงให้เห็นการกำหนดทิศทาง กระตุ้นสร้างเชื่อมั่นในการทำงาน มีทักษะการวางแผนมีวิสัยทัศน์มีคุณธรรม จริยธรรม จูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดพลังร่วมในการพัฒนาปรับเปลี่ยนองค์กรให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะนำพาองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายต้องแสดงให้เห็นการกำหนดทิศทาง กระตุ้นสร้างเชื่อมั่นในการทำงานมีทักษะการวางแผนมีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม จูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดพลังร่วมในการพัฒนาปรับเปลี่ยนองค์กรให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยกรรณารณ์ พุฒซังค์ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนพวรรณ บุญเจริญสุข (2560) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคตด้าน การคิดเชิงปฏิบัติ ด้านการมีความคิดความเข้าใจระดับสูง ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงษ์ อันทรบุตร (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถ



ในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้ายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ให้ความสำคัญกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทุกๆ ด้านและมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้เพิ่มพูนความรู้ อย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาพัฒนานักเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นันทน์ภัส สุทธิการ (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย กรรณารณ พุฒพงศ์ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางบวกและมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ต้องมีขั้นตอนการวางแผนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนโอกาส อุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร จัดวางทิศทางขององค์กรโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างชัดเจน กำหนดกลยุทธ์โดยพิจารณาความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและเกิด



ความ เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบควบคุมเชิงกลยุทธ์ โดยติดตามผลการปฏิบัติงาน ประเมินผล กระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์กร ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาของสถานศึกษาเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพในทุกด้าน ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา เต็มศักยภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่าง มีความสุข และสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Mott (1972 cited in Hoy & Miskel, 1991) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนพิจารณาจากผลลัพธ์ ของการปฏิบัติงานในโรงเรียน ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความพึงพอใจในการทำของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณภรณ์ พุฒซังค์ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การ ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกล ยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของนพวรรณ บุญเจริญสุข (2560) ได้ศึกษาได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ สถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 ทั้งนี้เป็น เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานและ บริหารจัดการภายในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และทำให้การ ดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

## องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากและในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การบริหารงานเชิงกลยุทธ์เป็นการ บริหารงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาใช้การบริหารงานด้วยความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้า ต่างๆมากำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร เป็นการบริหารที่ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทั้งใน และนอกสถานศึกษา คุ่มค่าเกิดประโยชน์นำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดส่งผล ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น อย่างมากโดยเฉพาะด้าน ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้าน

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกและด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

## เอกสารอ้างอิง

- กรรณาภรณ์ พุฒพงศ์.(2560).ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพวรรณ บุญเจริญสุข.(2560).ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทน์ภัส สุทธิการ.(2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรีดี นกุลสมปรารถนา.(2564).การบริหารจัดการภาวะวิกฤต (Crisis Management). สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม, 2564, จาก<https://www.popticles.com/business/crisis-management>.
- มุฑิตา ชมชื่น.(2561).ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุทธิพงษ์ อินทรบุตร.(2563).ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- Mott. (1972) Mott, Paul E. (1972). *The Characteristic of Efficient Organizations*. New York: Harper and Row Publishers.
- Taro Yamane(1973 ).*Statistics: An Introductory Analysis.3rdEd.*New York.Harper and Row Publications.